

Kelewis, Karaliaucziuje
las Utarninka isbūdams,
kastoj, ant bile tokio Busto
apskeliūtas, su Bustrinin-
geis ant Bertaino Metū
5 Egr. arba 50 Pf.

Kelewis

iš

Upsahmū Istatimai i Ke-
lewi kastoj vo 2 Egr. už
kojnų, smulkeis Rastais
išdrukavotą Gilę. Gro-
matas reik hen atrastyti:
Bergplatz (arba
Schiefen Berg) № 7.

Karaliaucziaus Broliams Pietuwiniškams Žinės parnešas.

№ 11.

Karaliaucziuje, 18. Merči.

1879.

4. Nedėdienėje po Užgavėnių arba Lėtare.

Ewang. Jono 6, 1—15. Grom. Gal. 4, 21—31.

Kristus Biednusių Aprupintojis.

„Nesirupinkite sąkydami: ką valgysim, arba ką gersim arba kumi wilkėsim?“ Matt. 6, 31. — „Wisą sawo Rupesti ant jo užmeskit, nės jis už jus rupina.“ 1. Petr. 5, 7. — Tai tikrās Lėsōs Graudenims, o toktai mokin ir musū bendieniškoji Ewangēlija. Daugybe žmoniū ējo Wiešpacziui pašty, berods ne wisi tai todėl dare, kadangi jis jiems buwo Dūna Gwasties; ne wisi todėl ji pasefe, kadangi jie ji per sawo Išganytoji išpažino, bet daugiausieje tikt todėl, kadangi jie ženklus arba stebuklingūsius Darbus mate, kuriūs jis ant Rigoniū dare. Targi Szirdis wijū šitū Tufstancziū ne nūlatay buwo tokia, kad ji Wiešpacziui butu itikti galėjusi, ogi kas-žin, ar anoj išgastingoj tykōs Pėtrnyziōs Dienoj, ar ne iš šitū Wono Jėzaus Pasefejų daug Jeruzalėj buwo, kurie su anūm dufstancziū Wulku prieš Woną Jėzu sawo Walsą drauge pakėle: „Kufryziawof ji!“

Bet Meilēs Wiešpats to wiso n'atboj. Jis mato, kad jo Pasefejei ar tokie ar tokie, Walgio pristokę ir ji pasefdami i Bėdą parėje. Jis pradeda už jūš rupinti, klausdams: „kur pirksim Dūnos? Iyğ kaip koks Tėwas Wulkelė Kudikiū turėdams pradeda rupestingay klausinėti: Kaipgi aš Sawūsius šime piktame Gziese istengsiu aprupinti? Ale jau nesirupink tu Biednasia! Juf matai, kad Wiešpats už tawę rupin, tikt dabof, kad tu tarp jo Pasefejų rastas butumbei. Ale ir ansai Wiešpaties Klausymas ne buwo tikras Rupesties Ištarimas. Jis žinojo, ką jis daryšes, bet tai buwo Tikėjimo Budinimas prie Wiliyo ir prie kitū Mofitiniū, idant jie tikray išpažintu, kad Wiešpats už sawo i Wargą parėjusiūsius Pasefejus tikray rupingās. Todėl ir tu Dušel, jey tu tikt tarp Wono Jėzaus Pasefejų prisklausai, nesibijof ney jokiods ant tawęs atwirstancziōs Bėdōs, tawo malonusis, tawo wisgalingasis Wiešpats rupin už tawę.

Tu sakai: Mano Bėda yra per didele, toje ney Wiešpats patšai ne gal manę gelbėti. Tai jau wěl Tikėjimo Baimingumas, kūr tawę teip kalbėti werczia. Usimik, kaip jis anus penkis Tufstancziūs walgydino. Jis tai dare, penkies miežainēs Dūnos Kepalais ir dwiem Žuwelėmei, apie kuriūs Dalyfus patš Mofitinei sake: „Kas tai tiek daug žmonėms!“ Wiešpats pakėle sawo Afis Dangun, iš kur wisa Žegnone pareit, ir dėkawojo dangiškam Tėwui, tūmi mielaję Dūnelę žegnodams. Teip ir mes darytime wortūdami Wiešpaties Dowanas; žegnofim jēs už tawēs dėkawodami. Tikėjimas Aukščiausiamjam dar ir ne gawēs budams dėkawoj tarši jau gawēs, o tada ir gaun Gerybę ant Gerybēs pilnintelej.

Swietiškūjų Gudrinčių Tikėjimas sake: Me kaipgi ben tai galėjo nusidūti, kad tiek menk Dūnelēs tokią Daugybę žmoniū pasotinti galėjo? Išguldyti aš taw tai berods ne galiu. Me aš ir ne galiu išguldyti, kaip iš wieno i Dirwą parėjusio Grudelio tiek daug kitū Grudeliū pasidaro, arba kaip iš šitū Grudeliū padarytoji Dūnele tawo Kunui gal Sylōs ir Gwasties pridūti. Tai Diewo Wirštas, o kad mes wiflab norētumbim apmastyti ir išguldyti, arba ir tikt tiek išmanyti, ką Diewo Wirštas daro, tay mes turētumbim wisame Daljke su Dowydu istarti: „Toksai žinojims man yra per dywnas ir per aukštas, aš to ne galiu permanyti.“ Pf. 139, 6. Todėl:

Tiket Dušel bėdnoji,	Diews nor tawę istraukti,
Tiket, ne buf liudna,	Tiktay tu lukur jo;
Kad ir Dauba tamkoji	Dar gauši tu sulaukti
Tawę bais gandina.	Linskmybēs Spindulio.

Amen.

Meilingoji Gromata iš Pietuwōs.

(Prabzia Num. 9.)

Broliš P. K. sawo Gromatoje, man atleistoje, toliaus teipo rašo:

„Ant Trezio: Kaip gaunam girdēt, yra Brolei Pietuwiniškai susitare, iki Wiešpaties Ciecoriaus Mal-
dōs Gromatą fusti melšdami, kad Kudikei Szuilēse

Wieroje lietuviškaj mokinami butu, o rodoš, kad tas jū Meldimas mums wišiemš labaj naudingas arba reikalingas yra, todėl pasidristu, du Laikštū lietuviškōs Geitungōs Jums prisistū su tūm Meldimu, tū ten išdrūkawotgę Maldōs Gromatū ir per Kelewi Broliams zinoma daryti, jeib jie su Wardū Pasirafymais "Subintus" — ir teip toliaus.

Bet galtausėj anš mielš Broliš sawo Gromatoje dar teip rašo: „Kaip man rodoš, bus Brolei teip hime Dalyke kaip ir Diputacijonū i Berlynū siusdami Mazumū persifziuręje, sawo garbingiausiji ir Broliuš didey mylintiji Broli aplenkdami. Ale aš nufistikū, kad Jus dėl to ne dywysite. Juk Jus pažystate Silpnųbę žmogiškōs Szirdiēs, kad ir wierniausieje Kartais apsirinka, ypacziej kad kokioj Walandoj jiems koks newiernas Broliš prisimaišo, tas juk tamj Welnio kufinamš, Meilę tarp Broliū ardyt. Daugiausėj kaip girdim ant Jusū pyšta Brolei, kad Jus pernay Brolio Keturafaczio Gromatū i Kelewi istatēt.“

Ale jau gana bus iš anōs meilingosidōs Gromatōs išrašyta. O dabar ant to reikš Borū Žodeliū Afilipimo dūri.

Anū Lietuwiniukū Broliū sustatytąj ir Wiešpacziui Ciecorini nufustingę Gromatū aš i sawo Kelewi istatyti iš keliū Priežastū ne galiu. Wiens hitū Priežastū yra tasai, kad hitōs Gromatōs Rašėjai tōs Istatymo i Kelewi ne noręje, aš iš Tikro ne žinau ar iš Paupykio ar iš kas žin kokios hitōs Priežasties. Jie su hita sawo Gromata norint iš senū Gžesū mano mylimi Brolei ir Prietelēi budami, Kelewi tiesiog aplenkę ir ūmi sawo N'apfantū prieš Kelewi ir prieš manę išrode. Todėl man tai didey ne gražu butu, kad aš tū dabar prieš Rašėjū Walę i Kelewi istatyeziau. Tai butu tief, tarši aš be Keikalo tū Szirdiēs Szėdimū, kuri man Brolei padaryti noręje, tiesiog patš saw tyzioms pasidaryeziau. Berōd anš Broliš man rašo, kad mano Brolei Lietuwiniukai tik iš Apfirikimo prieš manę teip pasielgig, ale man tas Pasielgimas ne atfidūd kaip tokš Apfirikimas, bet tiesiog kaip kokia Neprietelyste.

Gromata ano mielojo P. K. man parėjo kaip aš ant sawo Mišidōs antroj Nedėdienėje pirm Ūzgaweniū, wadinamoj Sefagētime, iš 2. Kor. 11, 19 iki 12, 9 prisigatawyjau. Gzion šw. Apaštals prieš Kurintijonus Kriščezionis, kuriū Mokitojis jis ilgū Gziesę buwęs, dėl to godzias, kad jie nū jo atpūlē ir i kitū Mokitojū Szlužmū pasidawę, tarydamš: „Jus mielay pakencziat Durnius (tai esti išwadziojancziūs Mokitōjus), išmintingi budami. Jus pakencziat, jey kas Jus Berginieis daro, jey kas Jus lupa, jey kas Jus i Weidū muša ic. Arba kaip tas patš šw. Apaštals sawo pirmoje Gromatoje Kurintijonams 4tame Per-

Kyrimē rašo: „Jus jau pasotinti, Jus jau pralobōt, Jus be musū ponawojat ic. Mes pauki esme dėl Kristaus, bet Jus išmanū este Kristuje. Mes silpni, bet Jus stiprus. Jus šlowingi, bet mes paniekinti. Mes wisadoš esme kaip Swieto Keikims ir wisū žmoniū Sęšlawōdš.“ Taiy godzias šw. Apaštals prieš Kurintijonus Kriščezionis, kurius jis patš Kriščezionimis sawo Žodzio Apfaymu padaręs. Jo Szirdzei štaudu, kad jis dabar jū Meilēs ne tekęs, kad jo Prietelēi jo Priekšininkais pastoję.

Loškai be škaitant man tas Žodis Palinkšminojimu pastojō. Powisam teip, kaip ten šwentamjam Apaštalui su Kurintijonais ējo, teip man eit su mano Broliēs Lietuwiniukais. Beweik per 30 Metus aš galėjau jū Meilē dziaugtis, o ta man buwo šlowna Ūlga už wisę Swieto Neprietelyste, kurę aš per wisę Gziesę pakeliū turėjau. Bet dabar aš hitōs Broliū Meilēs netekęs, bet tōs Wietoj man dabar tenka jū N'apfanta. O už kū tai? Už tai, kad aš sawo mielgę Giminę teip labaj mylējęš, kad aš wisokiūs, o ir aukštesnius, garbingesnius ir bagotingesnius Pawadinimus nū sawęs atmesdams sawo Giminės Tarnawime pasilikęs, jeib aš czystū Mergū Kristui priwescziau. 2. Kor. 11, 2. Atleiskite man hitū mano Szirdiēs Paikyste. Ale Palinkšminojimu man anie Apaštalo Žodziei pastojō. Nėša man cze tūjau ta Mišlis i Szirdi parėjo: Kad jau šwentamjam Apaštalui teip ējo, kodėl taw teip labaj per Szirdi eit, kad tawo Lietuwiniukai su tawim lyg teipojau daro? Juk tu dar toli n'esi Apaštals, norint lyg toj paczioj Szlužmoj stowėdamš. Juk tu žinai, kad Nedėkingyste yra Swieto Ūlga. Kitus mokinti yra nedėkingiausyšis Darbas, ypacziej kad kas tokius apšima mokinti, kurie saw patš mislyjas gana išmanū ir gana teisus esę. Bons Jėzus patšai už lyg tokijau Darbū prie Kryžiaus prikaltas tape, o manę mano Brolei Diewui dėkun juk dar ne kryziawoj. Bet kaip šw. Apaštals dėl Kurintijonū Beproutystēs sawo Darbū i Gžalē, ne padėjo bet dirbo iki kol Wiešpatš jē patš iš hito Darbo šalin pawadino, teip ir aš tame Darbe už sawo Giminę pasiliksiu, iki kol man Wiešpatš Sylōs ir Progōs ant to suteks. Ale mano Brolei manę jau nepriwalys ilgay pakelti, kadangi mano Senatwe man tai primena, kad mano Darbas ficzion ant Žemēs jau ilgay ne be pateks. Aukščiausiojo šwentoji Wale ne nufidūda.

Iš Rusijōs

mums pareit hime Gziese wisokiū dywnū Pasafojimū.

Birmjausey mums iš Petersburgio parėjo didey gandinantē ir žmonēs sujudinanti žinia, buk Peters-

burtyj Viocarite Vigonis Žmogus atiradęs, kurs pagal Daktarū Iškėjėjimū Marū Liga ešqš apimtas, nēsa jis po Pažastēmīs Marū Skaudulius turis. Tai buvo Iškėjėjis Petersburtyj, o iš to pasidarešis Sujudimas ējo per wisū aplink gulincziū Zemjū Kubezius. Ale beweif hitas Sujudimas liowēs, kaip kiti Daktarai hitą Žmogū peržiurēdami ikrado, kad jo Liga su Marū Liga nieko Darbo ne turinti, bet ta ēsanti per Nėwiežlybyste pasidariusi Francuzlige. Ale wēl kiti labay pagirtas Rusiškās Daktarās anq Vioni peržiurējēs ištare, kad jo Liga n'ēsanti ney Maras, ney Francuzlige, bet kas žin kofia hita Wardu ne pasakoma Liga. O kadangi hitas Žmogus ne staiga pasimirēs, bet ir žendien dar gyps, tay mes tikim, kad jo Liga iš Tiesos ne Marū Liga ēsanti.

Antrasis Dalykas, kurs per Swietą wisur i žinia pareidams Sujudimū padaro, yra tasai, kad Rusiškās Guberniers Kunigaištis Krapotkis Mieste Karkow (rašoma Charkow) 21 maji Feberworiju Wakare arba Raktij wēlay iš Gzesniēs parwaziūdams sawo Wezime per nepažistama ir nežinomą Ranką nušautas tape. Jis buvo stiprus ir šaunas Žmogus, ale Socijal-Dimokratai arba, kaip jie Rusioj wadinami, Nyjlystai Kunigaiščiui Gubernieriui ne galėjo atleisti, kad jis jūsius didžioje Drausmėje laife. Taygi ir rofūjama, kad wiens hitū Nyjlystū bus hitą Razbajystę išprowjēs. O kad taip ir tikray yra, toktai iškrodo ir sekantysis Apsakymas, kursai gražey išdrukawotas wisūse didžiūse Rusijōs Miestūse prie Murū ant Ulyczidōs prilipitas rados. Bet hitas Apsakymas teipo išdrukawotas: „Rusijōs (arba Maskolijōs) Žmonēs! Dimitrij Nikolajewicz Krapotkins, Guberniers Mieste Karkow, kursai sawo dwidešimtmetiniame Szlužbōs Gziese maskoliktūsius Žmonēs kruwinay spaude, o ir anapus Rusijōs Kubeziū Lenkūse ir Bulgarijoje kruwiną Darbą ware: tas yra musū ant Smerties prasudytas, o hitas Prasudyjimas yra 21 maji Feberworiju ant Ziegoriaus 12 Raktije Mieste Karkow išwestas. Po Mezencowo parėjo Krapotkyns, o po Krapotkyno pareis koznas, kursai mus nemielaširdingay prispaudz, mums musū Walnybę atim, mus bēdawoj ir muczyj už tai, kadangi mes walni Žmonēs buti ir jaustis norim. Bet Wiršuj ant hito Apsakymo uždrukawota randas: „Paslėptoj Petersburgiškōj Drukorijoj drukawota 22 trqji Feberworiju, o po tūm Perrashu dar tie žodziei „Walnybe bey Žeme“ podraug su kruwinay raudānu Rusioj wisur pažyštamu ženklu waldancziōs Nyjlystū Draugystēs! arba Socijaldimokratiškōs Wyriaušybēs.

Trecziasis minētinas Pasakojimas iš Rusijōs pareingšis wēl eit ant Nyjlystū. Rusiškame Mieste Kyjew arba Kjew Wyriaušybe buvo patyrusi,

kad tenay Nyjlystai ant dwiejū Wietū wienoj Adu= noj aname Mieste sawo Surinkimus ir Susirody= jimus laifą. Wiena Kumpanija Zalnierū buvo ne toli nū anū Surinkimo Butu sutalpinta, o Žandarai gawo pirmjausej i wieng anū Butu eiti. Gzion radosi 16 Nyjlystū, o tarp tū ir 4 Moteriskōs. Pirmam= jam Žandarui czion izengiant wiens iš Nyjlystū howe pries ji. Kulka jam ējo per Galwq ir tūjaus jis buvo Lawons. Pasłuy izengiantiejie Žandarai howe pries susibuntawojusius Maištinkus, kurie lyg teipojau šaudami atsilēpe sutamoms Pistulėmis arba Rewulwerekis. Daugiaus ne kaip 100 Szuwjū tape paleisti, 5 Maištinkai, o ir feli Žandarai tape ironyti. Keturi Maištinkai pabēgo, kiti tape sugauti, ale tie sawo Wardus nesiako. Antroje Wietoje radosi tik keturi Maištinkai, ale ir tie gynēsi pries Izengian= cziūsius Žandarus Pistulėmis. — Szta, kofios Ga= dynēs ant musū parėjusios. Wieszpats te susimilsta sawo Kriščionystēs!

Ketwirtoji žinia teipojau iš Rusijōs pasakoj apie Subeginimą wiens Žynēs Gubernijoje Nowgorod, kurę Burai Kieme Braczewa subeginę. Szita žmona buvo Wardu Agrawēna Ignatjew. Ji buvo wieno Zalnieriaus palikta Našlė ir wisa Kaimynyste aplinkuy laife ję per žynę, o ji hitai paikajei Mislei ir ne priesstarawo, kadangi jos Kaimynai jōs žynystēs prisibijodami jejiei wisoktiū Dowanū atneše, idant ji jiems rasi bene Papykyje minau ney jokids Iškādōs sawo žynyste ne padarytu. Prie to dar prisidėjo, kad šen ir ten kas nors koki Nūmirulė turēdams hitoj sawo Ligoj Ignatjewienēs Wardą ištare, teipo, kad žmones iš to tikray pamislyjo, kad hita žmona tikray anq Nūmeruli padariusi. Žmones pries anq Moteriskę hitaipo išpykine parėjo i Sutarimą, hitą žynę subeginti. Dienoje 4tojo Feberworijaus just= rinko wisas Braczewōs Kiemas, o ir Daugybe iš Apygardo aplink anōs Moteriskēs Bu= telė, sakoma kofiu 200 žmoniū, o ję Namėj radę jie užnegeliawo Langus ir Duris ir uždege tą Bu= telė, kad tas podraug su Moteriske i Plentą subegti turėjo. Potam jie tarp sawēs Piningū Ranku laife ant Papirkimo Giriktū ir kitū Wyriaušybju. Ale tacziau jiems tai nieko ne maczyjo. Tas Dalyks yra Wy= riaušybēs pridūtas ir Browa kaip pūlas pradēta. — Taip Ceitungose pasakojama. Ale aš wos wieryju, kad hita Durnyste Tiesa ēsanti. Iuk tokie paiki jau ir ney Maskolei ne be bus.

Iš Karkowōs ant 5to pasakojama, kad czionay tarp štabierūjancziujū Jaunikaicziū Daugybe Nyjlystū randas. Maište, Mieste Kyjew nusidawusiame rados ir labay graži Freileine, 18 Metū senoji Dukrė rusiškōjo Gendroliaus Gersfeld. Ta howe ant wieno

įžengiančio Boliceijūs Zalnieriaus ir tape su Bagnitu ironyta. Ant Bulicijūs nugabenta, ji Brezidentui ant jo Klausymo atsilėpe: *Ar ši Syki tikt ant wieno Buliceijūs Zalnieriaus te howjau; ale ne po ilgu mes Jus wisus kaip pasutusius Szunis nušausim. Ogi ir Treileine Olga Masowski kaip ir Growife Papin rados tarp Maistrininkū. — Teip didžioje Rusijūs Žemėje Peklūs Wartai rufsta ir duksta išgastingay. Ogi kas cze hen bus ant Galo? Mums atsidūda, kaip kad Swiets wisur tiesiog padurmay wirsta Welniop. Galas arti. Ger tiems, kurie gaus išbėgti busencziam Kerštui!*

Wisofia trumpa Žinia.

— Musū mylimojo Wiešpaties Ciecoriaus Swiefatėle po nusidawusiojo trubnojo Parpulimo jau wėl yra Diewui dėkun imanytinay atsigawusi ir dar wis daugiaus ir daugiaus stiprinās.

— Suwencziawojims Englanderū Princo Ericio Konaugt su musū Princese Margarete Luise, Dukterimi Princo Fridrich Karl, yra Ketwerge 13. Mercq Liundunės Mieste didey flowingay nusidawęs.

e—. Tolyngiantieje, kurie kaip žinote, podraug ir baisus Neprietelei Diewo Karalyštės yra, igaun šim Giesę, Swietui nū Tiesūs Kelo wis daugiaus nukrypstant, wis wieną Laimėjimą po fito. Pirm kelū Metū Kelewis pasafajo apie tay, kaip Hullante per Walusjū Sufimą tofs Szuilės Jofans išdūtas, pagal kuri Mokytėjams uždrausta yra, tarp Szuilokū Wierūs Skirtumą daryti ir jūs kriščzioniškoje Wieroje pamokinti. Walnieje dabar sawo Geitungūse rnkauja dėley to, kad Belgijoj dabarstel lyg tofsjau Jofans Deputiertbutij judawadytas. *At, kaip raudulingay tū Žemjū Szuilėsa išweizd, kurūsa Rudikelei ney Žodyti ne gaun girbėti, apie Tą, kurs jūjū dėley Rudikiu pastoses ir kurs jūs taip meilingay globojes, žegnojes ir i sawo Karalyšte kwėtęs yra! — Pamokslas Szuilėje ten ne prafided ir nepasibaig su Malda; ney wiena dwasišką Giesmę nier giedojama; bet tikt wien kuniski ir cziesiški Daiktai yra mofinami, ir taip Rudikiū Szirdisa wisa Mūbajnyšte nusmelkiama. O juk musū Walnieje ir tokio Szuilės Jofano trokšte trokšta. Tikt ateisenti Syki Kirkit su jeis drauge, arba pasilikit Namėj, tay tikray jiems sekšis, sawo Merg išpildyti.*

e—. Kaip didey Socijaldemokratai Swiete, o ir musū Ciecorystėje jau prasiplatinę buwo, tay jau iš to galime suprausti, kad pirmūse 3 Mėnesūse po Išleidimo

to mums pažystamojo Jofano prieš Socijaldemokratūs iš wiso 47 Geitungos, 194 Susidraugawojimai, ir 229 wisofijū Knygū musū Ciecorystėje uždrausti tape.

— Išgastinga Bėda Įstreikijūs Kalnynūse nusidawusi. Rožnas musū Keleiwjo Skaitytojū žino, kad driegnas šwiežus Sniegas limpa ir kad ji kas ritina, tay jis bestrisdams auga ir mažas Sniego Stufelis dideliu Wolu pastoja. Toktai berods ne priwalu pasafoti, nesa tai jau ir musū Waktelei žino, ir jiems tai Dziaugsmas yra, kad jie gal koki Sniegū Wolą sustrikti. Ale aukštūse Kalnynūse, kur Kalnai iki per Debesis pertenk tokie Sniegū Wolai tanke ne Dziaugsmas bet Išgastis ogi ir pat Smertis. Toks Sniegū Wolas Kalnynūse Lawyns wadinams. Utarninke 4tąji Mercq nusirito arba iš Daliės ir nuczioje nū wieno Kalno Įstreikijoje šale Miesto Bleiberg ant Ziegoriaus keturiū po Pietū toks Lawyns su dideliu Ujimu, pirm sawes dideli Szurmą padarydams, Medzius pakeluy parlauzdams, Butus pargriaudams, o Žmones ar sutreškūdams ar appildams ir jūs teipo Sniege pakasdams. Szitas Lawyns yra 6 Butus parlaužęs ir 41 Žmones pakasęs. O toj paczioj Dienoj weliaus Wakare antrasis Lawyns nū to paties Kalno numirdams sutriuskiuo 9 Butus ir pakasę 19 Žmoniū. Iš wisū tū Žmoniū tape 37 Lawonais išfasti, ale titi 23 gwyi išgelbėti.

— Iš Wengrū arba Ungarū Žemės pareit wiena išgastinga Žinia po fitūs. Tenay Upės baifingay užtwinusios; ypaczies Wandū Teifės Upėje baifingay aukštay eit. Ta Upe Damus ant keliū Wietū praplešusi ir didisi Miestą Szegedyn kone wisay paplowusi. Butai grūwa ten wis Gilėmis, o ir daug Žmoniū ten ar nuffendę ar Trobū Sugruwimūse užmušii. Wiespats tepasigail ano Miesto!

— Englanderiams Kare pietinioj Afrikoj su Rafferais eit, kiek tirti gaunam, labay ne geray, o todel iš Namū kiek tikt galima Kubrey i pėtiniją Afriką Bagalbūs siuncziama. Ogi ir tarp Afganū yra Englanderai pagal parejusią Paskalbą Musi prajaidę. Afganat jiems du Batlijonu ten yra pergaleje, o jiems ir jū Bagoziją atėmę. Ale kas-žin bau tai Tiesa.

Priminimas.

Prietelei! Pirmasis šio Mėto Bertainis baigias. Kurie dar sawo Kelewi norit ir toliaus prilaityti, n'uffigaiskite, tą šwiežiamjam Bertainiui kožnas cziesu ant sawo Pusto paprastu Kuršatis.

Beilage zu No. 11 des „Releiwis“.

Königsberg, den 18. März 1879.

Praraks Jezaiosus ir Gelžkelei Rytū Žemėje.

Englenderi nor dabar ant Turkijos lyg Apefunai budami iš tōs Privilegijos ir kiek galima wyningioti. Jau seney jie meilijo, per Turkū Žemes iki Rytū Indijos Gelžkeli budawodinti, o dabar ir yra jau Turkū Waldza wienai Englenderū Draugystei ant Žaisymo to Gelžkelio Iwelijimą arba Koncesijoną dawusi, Mieris yra jau numatotas ir tam reikalingoji Žemę iš Daliės jau nupirkta, ir pats Budowojims manding weikeny prasidēs. Tas Gelžkelis bus wadinams Gyprat Gelžkelis. Jis eis nū Konstantinopelio per mažąją Aziją ant Mezopotamijos kink; prie Racca ne toli nū Miesto Aleppo jis eis per Upe Gyprat, o tada Paupais iki Miesto Hilleh, hale kurio ands hais didzoses Szmoškėjū Krucos randamos yra, kurios nū didzojo Babelės Miesto dar užsilikusios ir kurosa ikifiol berods tikt haisus Zwerys ir Wilkai sawo Buwi te turėjo (Jerm. 50, 39), bet jau pirm kelū Metū yra ten wiena Tyrinetujū Draugyste pradėjusi tus Sugruwimus atkasti ir yra labay daug dywinū Daiktū ten atrasta. Nū ano milžiniškojo Koro (1. Moz. 11) yra dar apatinoji Dalis, kuri apskritay 2210 Pėdū didele yra, o ir nū kitū Babelės didzujū Piliū (Dang. 4, 26, 27) ir dar daug Daliū užsilikusū. Yra mislijama, kad jau wienat dėl Pamatymo anū iš Senowēs didey pagirtū Wietū tūm Gelžkelu labay daug kelaus. Jam gatawam ēsant truks Kelone nū Klaipeddis iki Babelės tikt kokia 12 Dienū. — Bet nū Miesto Hilleh eis Gelžkelis pagal Upe Gyprat per anus Glosnyus, ant kurū apkaltieje Izraelitėnai sawo Arpas pakabino ir ten sedėdami dėl Ziono waitojo (Ps. 137), tolaus iki Anbar, o nū cze freipšis jis ant Miesto Bagdad linkay, kursai prie Upės Tigris gul, o nū cze traufšis jis wēl pagal Upe Tigris iki Miesto Musul, hale kurio Sugruwimai didzojo Miesto Niniwēs yra randami. Turkū Žemės Waldza yra be to dar ir wienai Francuzū Kupczyštės Draugystei tū Bawelijimą dawusi, nū Jopēs iki Jeruzalės Gelžkeli budawoti. O Turkai dar ir nor, kad potam nū Egipto iki Jeruzalės ir nū cze iki ano Gyprat-Gelžkelio wiens Gelžkelis traufšas butu. Jeruzalėj ēsantieje Jydai yra tay patirdami iš to didey prasidzuge; nēsa jie sako, kad tay nusidūdant ikfipildysent, ka Praraks Jezaiosus apie tay jau pirm 3000 Metū prarakawēs sakydams (Jez. 19, 23): „Tū czes bus Wieškelis iš Egipto i Asyriją, kad Asyrijonai i Egiptą, ir Egiptonai i Asyriją ateis, ir Egiptonai su Asyrijonais Diewui šlužys.“

Wisofia trumpa Žinia.

e—, Guforius musū wartojamasis yra dabar pagal didzausią Dali musū paczū Žemėje iš Swiškū gatawijams. Szale Magdeburgės ir Hamburgės Miestū, o ir daug kitūse Kampūse, kur ant Swiškū Auginimo tinkantis Laukai randasi, jau seney tokiū Guforiaus Fabrikū buwo, o pastutinūse Metūse ir Wyslōs Pakalnėj yra daug tokiū Fabrikū šwiežey itaisytū. Prie Miestelio Neuteich yra praėjusame Mete wiena tokia Fabrikę itaisytą, kuroje 250 Wyrū dirba ir kur šim Mete bus iš wiso 230,000 Centneriū Swiškū ant Gufariaus Pagatawijimo suwartojami.

e—, Kadangi Rusijoj tarp Awjū yra pastutiname Gziese Kauplū Liga pradėjusi didey prasiplatint, todėl yra musū Gaspadorystės Ministeris Ragierungoms paliepes, ant to padaboti, kad ta Liga ne butu per Rubežū ir i musū Žemę igabenta, ir kad toš, jey Reikals, Awjū Igabėnimą iš Rusijos i musū Žemę uždraustu.

— Po didziojo Karo tarp Rusū bey Turkū tape, kaip žinote, Berlyno Mieste iš wisū didziujū Gyropōs Wiešpatyščziū Pasuntiniamis arba Ministeriamis susiejus Pakajus susnekėtas, ir Turkijos Dalysai subawodyti, o hitas Pakajus yra dabar jau ir kone wisūse Dalysūse išwestas. Tikt wiename Dalysē dar ne. Berlyne tape tarp aukštujū Ponū susnekėta, kad Turkai turi Grykams Szmotą Žemjū, kuriose didey daug Grykiskujū Žmoniū arba kone wienat Griekai gywena, padūti ir teipo Grykijos Karalystę padidinti. Tas Dalysas dar n'iera išwestas. Turkū bey Grykū Pasuntinei berods dėl Susnekėjimo naujū Rubežū tarp Turkijos bey Grykijos susieję, ale dar nieku Budu i Sutikimą ne parėję. Grykai su tūm, ką Turkai jiems dūti prisifisulo, ne nor pakajingi buti, o todėl Gyropōs Wiešpacziei dar Kartą cze turēs taikinti.

Preke Karaliauczuje 15. Merči.

Ant Turgaus Jawū menkay pareit. Kwiecziei 7 Markus 60 Pf. iki 8 M. — Pf. už 100 Swarū. Rugiei 5 M. 50 Pf. iki 5 M. 90 Pf. Mieziei, did., 6 M. 20 Pf. iki 6 Markiū 80 Pf. Mieziei, maž., 5 Markiū 20 Pf. iki 6 M. — Pf. Awijos 5 M. — Pf. iki 5 M. 60 Pf. Žirniei, balt., 6 M. 50 Pf. iki 7 M. — Pf. Koputes 2 M. 50 Pf. iki 3 M. — Pf. nauj. Szep. Szienis 1 M. 50 Pf. iki 2 M. — Pf. Entnrs. Sziaudai 1 M. — Pf. iki 1 Mark. 25 Pf. Entnrs. Swiestas 90 Pf. iki 1 Mark. už Swarg. Kiaufiei 60 Pf. iki 70 Pf. Mandelis.

Num. 12. Karl Rufath. Num. 12.

Gerū geriausiasės audžiamasės Bumwulės, baltintas ir nebaltingas, raudūnas, mėlynas ir šep wisokiūse gražiūse Parwūse aš labay pigey pardūdu.

Suktū Bumwuliū prie manęs teipjau wisokiūse Manierūse ir neplunkancziūse Parwūse geray ir pigey gaunama. Lyg teipojau ir mašyniniū Werpalū ir geriausijū Wilnū.

Karl Rufath, Tilžėje.

Kelis Tuffancziūs Ewarū parwūtū Bumwuliū, ant Siu-lymo pirktū aš pigey išpardawinėsu, butent teip:

šwiesmelynū	widutiney melynū,	tamsmelynū
10 Egr.,	10 Egr.,	10 Egr.,
jūdū	pilkū	geltonū
10 Egr.,	10 Egr.,	10 Egr.

Ezitos Bumwulės bus weikēy išpardawinėtos; tobēl Jus turēst šubintis šen ateiti.

Num. 12. Karl Rufath. Num. 12.

Smulkēy sumaltū Kaulmilcziū, kurius Šrutistkis Bandymo Eztacijōns per labay gerus išradēs aš pristulau wis už 8 Markiūs Centneri.

Herm. Lebins, Tilžėje.

Prastū Taworū

pigey pardūti, tai bepig. Ale aš istengiu gerū geriausius Taworus

audžiamujū Bumwuliū, Wilnū ir mašyniniū Werpalū

negirdētay pigey pardūti. Kojnas to privalgētis tai tikt ant sawo paties Naudōs darys, kad jis šitas sawo Reikmenes išpirks prie

Z. W. Schäfer, Tilžėje,
Wokiecziū Ulyczioj Num. 14,
ties Welterio Aptieka.

Dabokit. Wisus Trumpūsius Taworus, Burceliong, Fajangsa, Plampas ir t. t. aš išpardawinėju pigiaus ne kaip už Fabrikū Prefias. Tas pats.

Sēklū Wiralams, Laukui bey Kwietkoms šwiesaus, gražey dygtancziō Gerumo, kaip ir Sodo Medziū, baltujū Gėškicziū (wof. Weiffdorn), Kozijū, Grozjybės Krumū pristulo už pigias Prefias

Kupcziamimo Daržininkyste prie
H. Friedrich, Ragainėje.

Sēklai.

Runkelrybū, tikrū geltonū, Oberndorfer, tikrū geltonū, Lentowiciskū, geltonū storū Klumpiū, ilgū raudonū Milžinū, baltū cukoriniū, milžiniskū Morkū, dirwiniū Rybū arba Swiklū, kaip ir

Sēklū Wiralams ir Kwietkoms

wisokio Maniero, pažyktamōs geriausios, gražey dygtancziōs Sēklōs aš pristulau pigiausēy

Karl Pieck,

Tilžėje, Wokiecziū Ulyczioj Num. 23,

o ir Rukū Bāžnytkiemjy isfrīpay, ties Klebonija.

Dabokit! Dobilū bey Tymoteum teipojau pigiausēy.

Tas pats.

Gražey dygtancziū Sēklū W:
yra pigiausēy gaunama prie

Sugo A.
šale Gathuze

Ekstra Bryna Bumwulu,

už 8 Markiūs Paka. Lyg teipojau wisokiū titū Bumwuliū, Wilnū bey mašyniniū Werpalū dibey pigēy.

Sawo geray papildytajū Kroma Milū ir manufakturiniū Taworū aš nū štos Dienōs pradēdams už dibey pigias Prefias išpardawinėsu.

Rusnēj, 15. Mercq 1879. **D. Wunderlich.**

Skalbinui ir Bastingimui.

Noturisko Kernmuilio, geriausio Gerumo, žaliojo Muilo arba Žypos, Natrum, Kloralkio, geriausio englisiko Taworo, smulkiausio Skalbinū Melynumo, rysinū Krafmēliū, kaip ir Krafmēliū iš turkiskujū Kwiczijū, o ir musū kwietiniū Krafmēliū geriausio Gerumo už pigiausias Prefias pristulo.

Karl Pieck,

Tilžėje, Wokiecziū Ulyczioj Num. 23,
o ir Rukū Bāžnytkiemjy isfrīpay, ties Klebonija.

[Atliudyjimas.] Per didįi žiemōs Szalti mano Wailai iš Daliēs Rankas, iš Daliēs Kojas buvo nušale, o aš pro tą Bedą bumau daug Zalwju ir Tepalū nūprosnay suwārtojęs. Ale Wārtojims

Ringelhardtiskay = Glesneriskajo Plosteriaus*)

teip labay geray maczyjo, kad aš tą kojniems Namams kaip reikalingiausia Namū Riefarstwa prīwelyti galiu.

Lissa Pozūse, 17. Feberwariju 1877.

Louis Weg, Möbelhandlung.

*) Litray istikimas **M. RINGELHARDT** ir su Sztempeliu: su ta

Szuts- ant Dieželiū gaunamas už 50 Pfeningiū marke is karaliskosios Aptēkos „Zur Krone“, Tilžėj, aukštoje Ulyczioje Num. 26 — ogi ir nū Aptiekoriū D. Brūning, Ulyczioj wadinamoj „Krumme Grube“, bey H. Kahle, Ulyczioj Altstadtische Langgasse Num. 74, abu Karaliaucziuje — nū G. Meyer, „Löwen-Apotekoj“ Torūse — kaip ir is Aptiekū Klaipėdoj, Morungūse, Soldawoj, Weluwoj, Braunsberhj, Stalupėnūse, Šrutnj, Štaifgiriūse, Žilūse, Gumbinėj, Tolkemit, Raimūse (wof. Caymen), Friedland, Priekulėj, Mēlaukiūse, Allenstein, G. Warkistkoje Aptiekoje Lētcūse ir t. t., o ir Attestū Knygogul witoše Aptēkose ant Pasziurėjimo padētos.

Dabokit. Wiršuj minėtoji Szutsmarke užgin Warktojmg ne tikrū tikt tam pastuy padarytujū Plosteriū.